

МІТЕНКО ОЛЬГА ВАСИЛІВНА

*Національна академія Служби безпеки України,
старший викладач кафедри організації захисту інформації
з обмеженим доступом, доктор філософії*

ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ ДЛЯ НАУКИ ТА СУСПІЛЬСТВА

За останні два роки в цілому світі сталося більше змін аніж за попереднє десятиліття. Процес диджиталізації різних сфер професійної діяльності досягнув найвищої точки з початком всесвітньої пандемії, спричиненої розповсюдженням вірусу COVID-19. І на цьому етапі представники всіх вікових категорій та професійних сфер діяльності зіткнулися із гострою необхідністю набуття нових вмінь та навичок, пов'язаних перш за все із використанням комп'ютерних технологій, як на роботі так і у повсякденному житті. Всі процеси, які видавалися нам цілком звичними та проходили в очному режимі стали дистанційними. Для банальної оплати комунальних платежів чи передачі показників лічильника необхідно провести низку електронних дій, так як, до прикладу, зареєструватися в особистому кабінеті, ввести данні платіжної картки, здійснити автентифікацію та власне грошову транзакцію. Особливі труднощі відчують люди старшого віку, адже цифрові технології увійшли в їх життя у досить зрілому віці, а отже і досвід використання ними цих технологій не є тривалим.

Варто зауважити, що певний дискомфорт з початку пандемії відчували всі. Це, зокрема, стосується педагогічних та науково-педагогічних працівників та здобувачів освіти. Все навчання водночасі перемістилося в Інтернет-простір та набуло незвичної форми. Кожен, хто хоч раз займався дистанційно, розуміє, що це не те саме, що заняття в аудиторії, коли викладач та студент, вчитель та учень бачать одне одного, коли можна проконтролювати навчальний процес, безпосередньо вплинути на нього. Всі ці речі можна робити і в офлайн режимі, однак це потребує навичок, необхідно навчатися, при чому, як викладачу, так і студенту. На цьому етапі педагогічні та науково-педагогічні працівники зіткнулися із необхідністю освоєння нових програм, роботи на дистанційних платформах, що вимагає проходження навчальних курсів. Тобто по суті, весь навчальний процес, відпрацьований та відточений роками зійшов нанівець. Адже якщо раніше основну роль відігравав викладач з його вмінням втримувати увагу аудиторії, дисципліну, зацікавлювати студентів, то зараз всі ці такі необхідні особисті якості відіграють мінімальну роль, адже неможливо втримати увагу студентів, які вимикають камеру та мікрофон і формально відвідують лекцію. Побудова он-лайн заняття, подача нового матеріалу, проведення поточного та підсумкового контролів – все це вимагає кропіткої підготовки та окремих навичок. Здобувачі освіти, зі свого боку, опиняються фактично наодинці з масою нового матеріалу. І це становить

серйозну проблему, адже основну роль в процесі навчання починає відігравати самостійна робота, що вимагає від особи ряду якостей, таких як дисциплінованість, скрупульозність, вміння довгий час зосереджувати увагу на одній справі і, що найголовніше, це вміння не відступати та не тікати від труднощів. Такий набір якостей притаманний далеко не всім здобувачам освіти та й як може бути по-іншому, якщо самоорганізація та дисциплінованість шліфується роками? Що казати про школярів, у яких ще взагалі не сформоване жодне уявлення про навчання.

Суттєвим викликом на сьогодні, як для викладачів, так і для здобувачів освіти є предмет вивчення як такий. Набагато легше викладати гуманітарну дисципліну, яка не є особливо важкою для сприйняття та може бути опрацьована самостійно, зарубіжна література, до прикладу. Поточний контроль проводити також набагато легше, адже бесіда зі здобувачем освіти на задану тематику може показати його рівень обізнаності з того чи іншого питання. Набагато важче подавати та контролювати засвоєння матеріалу, який вимагає практичного відпрацювання, як то природничі науки та іноземні мови. В таких випадках викладачам потрібно продумувати види та способи контролю та проводити більше індивідуальних занять та консультацій.

Навчання в сучасних умовах торкнулося також і батьків. На сьогодні лише невеликий відсоток родин можуть дозволити собі розкіш не працювати. Фактично, обидва члени подружжя працевлаштовані. Для школяра важко просто всидіти біля монітора 6-8 уроків поспіль, не кажучи вже про самостійне опрацювання та виконання домашніх завдань, а тому присутність дорослого в ході дистанційного навчання у школі є просто необхідною. До прикладу, в Китаї, де дистанційна освіта вже не видається чимось химерним та незвичним та досягла високого рівня ефективності, учень обов'язково має проходити програму в присутності дорослого [1].

Дистанційна робота педагогічних та науково-педагогічних працівників, навчання в он-лайн формат є стресовим. За два роки такого режиму всі мали можливість в цьому переконатися. В першу чергу, пов'язано це із психотипом особистості, її темпераментом. Для активних людей важко весь час проводити вдома та розмовляти, по суті, з екраном. Не кожен легко сприймає відсутність живого спілкування. По-друге, постійне перебування за комп'ютером чи будь-яким іншим гаджетом негативно впливає на загальне самопочуття організму, спричинює сильну психологічну втому. Варто брати до уваги ще й той факт, що організму потрібен час для того, щоб підлаштуватися до іншого ритму та умов функціонування. Негативний вплив комп'ютерна техніка справляє також на зір, поставу, може спричиняти підвищення кров'яного тиску. Відсутність фізичного навантаження, неправильне харчування, порушений режим сну – всі ці фактори у поєднанні з фактично цілодобовим перебуванням за комп'ютером з часом можуть призвести до серйозних захворювань. Тому, працюючи в он-лайн режимі, необхідно слідкувати за самопочуттям та не ігнорувати сигналами

ли організму. Всім, хто працює дистанційно необхідно серйозно опанувати підходи до боротьби зі стресом, адже погане самопочуття та загальна пригніченість можуть стати початком серйозного емоційного розладу.

Суттєві зміни відбулися і в сфері управління кар'єрою. Нові вимоги до умов праці та до працівників змінили саму суть такого феномену як кар'єра. Основною вимогою для працівників будь-якої сфери є наявність цифрових навичок. Організації починають все більше цінувати конкретні навички, а не дипломи. На сьогодні найбільш попитом користуються такі цифрові навички як хмарні обчислення та штучний інтелект [2]. Більшість організацій усвідомлюють необхідність запровадження цифрових технологій. Довгий час точилися дискусії стосовно того, що штучний інтелект повністю витіснить живу працю, а людям не залишиться нічого іншого, як обслуговувати машини. Тобто технічна революція призведе до катастрофи та тотального безробіття. Як показав час, це не так. Дійсно, деякі професії відходять у минуле, деякі стають менш актуальними, але завдяки технічному прогресу з'являється ряд цілковито нових видів діяльності. Деякі давно існуючі заняття отримали «нове життя» та принципово ширші можливості. Так, наприклад, торгівельна діяльність здійснюється на сьогодні переважно через мережу Інтернет. Це дозволяє економити на оренді приміщення для магазину та розширює аудиторію. Продукцію можуть купляти люди з будь-якого куточку земної кулі. Таким чином витрати зменшуються, а дохід зростає.

Однак нові можливості реалізації професійної діяльності вимагають нових вмій. І головним із них є гнучкість, під якою ми розуміємо вміння швидко адаптуватися до нових умов.

Станом на 2022 рік найбільш затребуваними є такі навички:

- інноваційне та аналітичне мислення;
- активне навчання та дидактичні стратегії;
- креативність та ініціативність;
- проектування та програмування;
- критичне мислення та аналітичні здібності;
- комплексне вирішення проблем;
- лідерство та соціальний вплив;
- емоційний інтелект;
- аргументація, вирішення проблем та здатність генерувати ідеї [3].

Як бачимо, для успішної побудови професійної кар'єри необхідно набуди низку навичок, що в сучасних умовах має певні особливості.

Ми вважаємо, що перехід на дистанційну форму навчання та роботи, диджиталізація фактично всіх сфер життєдіяльності повністю зміщує акценти, а тому звичні для нас процеси протікають по-іншому, що вимагає від особистості розвитку таких якостей як гнучкості мислення, активності у прийнятті рішень та високого рівня адаптації до нових умов.

Список використаних джерел:

1. Як дистанційне навчання змінило освіту й що буде далі. *Нова українська школа*: веб-сайт. URL: <https://nus.org.ua/articles/yak-dystantsijne-navchannya-zminylo-osvitu-j-shho-bude-dali/> (дата звернення: 16.04.2022).
2. Соу Г. Э., Пискайкина Е. С. Общие тенденции к развитию карьеры в кризисных условиях. URL: <http://repo.ssau.ru/handle/Innovacionnye-strategii-upravleniya-chelovecheskimi-resursami/Obshnie-tendencii-k-razvitiu-karery-v-krizisnyh-usloviyah-Tekst-elektronnyi-86110> (дата звернення: 17.04.2022).
3. Manager. PRO: Какие навыки помогут вам стать ТОП-специалистом в 2022 году. *Digest.PRO*: веб-сайт. URL: <https://www.digest.pro/news/manager-pro-kakie-navyki-pomogut-vam-stat-top-specialistom-v-2022-godu/> (дата звернення: 16.04.2022).

Ключові слова: професійна діяльність, диджиталізація, цифрові технології, виклики, професійні навички.

Key words: professional activity, digitalization, digital technologies, challenges, professional skills.

БАБІЙ СВИТЛАНА ВОЛОДИМИРІВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірантка кафедри кримінального процесу, детективної
та оперативно-розшукової діяльності*

ДЕЯКІ ПИТАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА НА ЗАХИСТ ПІД ЧАС ЗАСТОСУВАННЯ ЗАПОБІЖНОГО ЗАХОДУ У ВИГЛЯДІ ТРИМАННЯ ПІД ВАРТОЮ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Незважаючи на введення на території України воєнного стану відповідно до Указу Президента України № 64/2022 від 24 лютого 2022 року, забезпечення права особи на захист під час застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою не втрачає своєї актуальності, оскільки право на свободу та особисту недоторканість є одним з визначальних та фундаментальних конституційних прав людини.

Варто звернути увагу на нещодавні законодавчі зміни ст. 7 КПК країни, яку доповнено п. 3, у якому вказано: «Зміст та форма кримінального провадження в умовах воєнного стану повинні відповідати загальним засадам кримінального провадження, зазначеним у частині першій цієї статті, з урахуванням особливостей здійснення кримінального провадження, визначених розділом IX-1 цього Кодексу» [1].

Використання правової допомоги захисника є одним із способів забезпечення права особи на захист, у тому числі й під час застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою в умовах воєнного